

REPUBLICA MOLDOVA
CONSILIUL RAIONAL STRĂȘENI

DECIZIE nr. 6/
din 18 noiembrie 2022

PROIECT

Cu privire la aprobarea Bugetului
raional pentru anul 2023, în prima lectură

În temeiul art. 19, art. 43 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 436/2008 privind administrația publică locală, cu modificările și completările ulterioare, art. 24, art. 25, art. 47, art. 55 ale Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, art. 20 din Legea nr. 397/2003 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare, în conformitate cu prevederile Setului metodologic privind elaborarea, aprobarea și modificarea bugetului, aprobat prin Ordinul ministrului finanțelor nr. 209/2015, examinînd nota informativă, Consiliul raional DECIDE:

1. Se aprobă bugetul raional pentru anul 2023 la venituri în sumă de 293893,6 mii lei, la cheltuieli în sumă de 293893,6 mii lei.
2. Decizia în cauză va fi adusă la cunoștința publică, în termene stabilite de actele normative.
3. Prezenta decizie intră în vigoare la data includerii în Registrul de stat al actelor locale.

Președinte al ședinței,

Contrasemnat:
Secretara interimară a Consiliului raional,

Nina RUSU

VIZAT:
Serviciul juridic
Secția finanțe
Direcția generală educație
Direcția generală asistență socială
Serviciul financiar-administrativ,
Aparatul președintelui raionului

Notă informativă la proiectul Bugetului raional pentru anul 2023 în prima lectură

Proiectul bugetului pentru anul 2023 este elaborat conform Legii nr. 397/2003 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare, Legii finanțelor publice și responsabilitățile bugetar-fiscale nr. 181/2014, Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală, cu modificările și completările ulterioare, și altor acte legislative ce reglementează aspectele bugetar-fiscale. La elaborarea proiectului s-a ținut cont de resursele disponibile ale raionului.

Analogic ca în anul 2022 proiectul bugetului raional pe anul 2023 a fost elaborat conform noului sistem de formare a bugetelor unităților administrativ-teritoriale în baza Legii nr. 267/2013 privind modificarea și completarea unor acte legislative, prin care au fost operate modificări și completări la Legea nr. 397/2003 privind finanțele publice locale și Codul fiscal nr. 1163/1997. Sistemul nou de formare a bugetelor UAT diferă de sistemul precedent prin următoarele:

- Sistemul de transferuri cu destinație generală (de echilibrare bugetară) către bugetele UAT este bazat pe venituri și nu pe costuri medii normative de cheltuieli pe cap de locuitor;
- Normativele de defalcare de la impozite sunt stabilite prin lege pe tipuri de bugete;
- Transferurile cu destinație generală vor fi alocate direct pe bază de formulă distinctă pentru UAT de ambele nivele.

Prognoza veniturilor bugetului s-a efectuat reieșind din prevederile legislației fiscale în vigoare, precum și a analizei bazei fiscale pe tipuri de impozite, taxe și alte încasări în buget.

Prin urmare, reieșind din potențialul economic al raionului, pentru anul 2023 se preconizează venituri proprii în sumă de 20058,3 mii lei, inclusiv venituri colectate 10075,8 mii lei.

Potrivit prevederilor proiectului Legii bugetului de stat pentru anul 2023 se prevede aprobarea de către Parlament pentru bugetele unităților administrativ-teritoriale atât de nivelul întâi cât și de nivelul al doilea a defalcărilor de la impozitul pe venitul persoanelor fizice după cum urmează:

- pentru sate, comune – 100 %;
- pentru municipii – 50 %;
- pentru bugetele raionale – 25% din impozitul pe venit încasat de la municipiul reședință.

Astfel, aportul fiecărei unități administrativ-teritoriale la formarea bugetului raionului este divers.

În baza celor menționate de către Ministerul Finanțelor a fost estimată baza fiscală a fiecărei unități administrativ-teritoriale de care s-a ținut cont la stabilirea transferurilor ce urmează a fi alocate din contul Bugetului de stat.

Conform Proiectului Legii bugetului de stat, bugetul raional urmează a fi suplimentat la partea de venituri cu transferuri în mărime de 273835,3 mii lei, ceea ce constituie 93 la sută din volumul veniturilor preconizate pentru anul 2023.

Resursele financiare disponibile au fost direcționate pe programe, care ar permite soluționarea problemelor stringente, fără admiterea de datorii creditoare și blocaje financiare.

Cheltuielile bugetului raional, cu excepția celor efectuate din contul transferurilor cu destinație specială, sânt în dependență directă de suma veniturilor obținute.

Prin urmare, la estimarea cheltuielilor aferente proiectului de buget pe anul 2023 s-au luat în considerație actele normative și legislative, strategiile și programele care reglementează activitatea domeniilor respective, cât și angajamentele de cheltuieli asumate în anii precedenți pentru rambursarea împrumuturilor angajate pe termen lung.

Proiectul de buget pentru anul 2023 la compartimentul „Cheltuieli de personal” s-a elaborat în condițiile de salarizare în vigoare.

La fel, la planificarea cheltuielilor pentru plata mărfurilor și serviciilor s-a ținut cont de tarifele curente, precum și necesitățile aplicării unui regim strict de economie, un accent deosebit fiind pus și pe îmbunătățirea procedurilor de achiziții publice.

Cu referință la investițiile capitale și reparațiile capitale va fi posibil atragerea mijloacelor din contul bugetului de stat din Fondul național de dezvoltare regională, Fondul de Investiții Sociale, Fondul Ecologic, Fondul rutier și altele deoarece în proiectul bugetului raional pe anul 2023 nu sunt planificate mijloace financiare din cauza insuficienței surselor de acoperire.

Estimările bugetului raional la cheltuieli pentru anul 2023 au fost efectuate în conformitate cu obiectivele strategice ale raionului.

Cheltuielile bugetului raional pe anul 2023 se estimează în sumă de 293893,6 mii lei.

Pondere majoră în cheltuielile bugetului îi revine învățământului – 74 % și suma constituie 220376,5 mii lei.

În scopul prelungirii implementării noii metodologii de finanțare în modul stabilit de Guvern pentru instituțiile de învățământ primar și secundar general, în vederea sporirii eficienței și autonomiei financiare a acestora și în temeiul art. 9 din Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă și în anul 2023 la fel se prevede finanțarea în baza de cost standard per elev, cu utilizarea coeficienților de ajustare.

Pe locul doi se plasează cheltuielile pentru domeniul asistenței sociale care alcătuiesc 27398,7 mii lei.

Domeniul cheltuieli pe ramura „Cultură” este plasat pe locul trei cu suma de alocații în mărime de 17845,7 mii lei.

Cheltuielile pentru domeniul economie alcătuiesc 15205,4 mii lei și sunt plasate pe locul patru.

Descifrarea veniturilor și cheltuielilor incluse în proiect detaliat vor fi prezentate în lectura a două.

Șefa Secției finanțe

Valeria Schirliu

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul deciziei „Cu privire la aprobarea Bugetului raional
pentru anul 2023, în prima lectură”

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Președintele raionului, Secția finanțe, direcțiile și secțiile Consiliului raional precum și instituțiile publice subordonate Consiliului raional.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

În temeiul art. 43 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 436/2008 privind administrația publică locală, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul raional aprobă decizia bugetară anuală.

Proiectul deciziei se propune Consiliului raional pentru aprobare în prima lectură. Proiectul bugetului a fost elaborat conform prevederilor art. 50 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014 și art. 20, art. 21 ale Legii nr. 397/2003 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare.

Finalitățile urmărite prin adoptarea actului respectiv constau în aprobarea indicatorilor generali ai bugetului, precum și veniturile și cheltuielile la total.

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Principalele prevederi a proiectului de decizie privind aprobarea bugetului raional pentru anul 2023 în prima lectură constă în corelarea strânsă a cadrului de cheltuieli cu cadrul de resurse disponibile prin sporirea eficacității și eficienței cheltuielilor publice.

4. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului de decizie „Cu privire la aprobarea bugetului raional pentru anul 2023, în prima lectură” nu va necesita cheltuieli suplimentare.

5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul se încorporează în sistemul actelor normative.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În baza celor expuse și în conformitate cu art. 32 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative proiectul deciziei ”Cu privire la aprobarea bugetului raional pentru anul 2022, în prima lectură”, proiectul a fost avizat de către Serviciul juridic, Președintele raionului, Secția finanțe, Direcția generală educație, Direcția generală asistență socială, Serviciul financiar-administrativ al Aparatului președintelui raionului, secretara interimară a Consiliului raional.

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2013 privind transparența în procesul decizional, proiectul deciziei este plasat pe pagina web oficială a Consiliului raional www.crstraseni.md la directoriul *Transparența decizională*, secțiunea *Consultări publice ale proiectelor*.

7. Constatările expertizei anticorupție

În temeiul art. 35 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, art. 28 alin. (3) din Legea integrității nr. 82/2017, proiectul a fost supus expertizei anticorupție de către autor.

Proiectul de decizie corespunde normelor juridice și exclude orice element care ar favoriza corupția.

8. Constatările expertizei juridice

În temeiul art. 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul a fost expus expertizei juridice de către Serviciul juridic, subdiviziune a Consiliului raional. Proiectul deciziei este în concordanță cu Legea nr. 397/2003 privind finanțele publice locale și Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014. Structura și conținutul actului corespund normelor de tehnică legislativă.

Proiectul deciziei se prezintă comisiilor consultative de specialitate pentru avizare și se propune Consiliului raional pentru examinare și adoptare în ședință.